

Arad, Str. Aulich (Adam)

ABO MENTUL
 Pentru Austro-Ungaria
 de un an fl. 10; pe
 an fl. 6; pe 1/2 de an
 fl. 2.50 pe 1 lună fl.

Nr. de Duminecă pe
 an fl. 2.—

Pentru România și străinătate
 pe an 40 franci.

Manuscrisurile nu se întorc.

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA
Arad, Str. Aulich (Adam)

INSERȚIUNILE:
 de 1 fr. germană: prima-dată
 7 cr.; a doua oară 6 cr.;
 a treia oară 4 cr. și timbru
 de 30 cr. de ficare publi-
 cațiune.

Atat abonamentele cât și
 inserțiunile sunt a se plăti
 înainte în Arad.

Redacția nu răspunde
 primesc.

Anul III.

Număr de Duminecă

Nr. 30.

Vorbirea program a Prea Sfinției Sale Episcopului Iosif Goldiș.

Dzeu, cel ce în mod necuprins de minte conduce destinele omenimii și a omului singuratic, așa a voit, ca astăzi în treapta cea mai înaltă a preoției să-mi ridic cuvântul ca arhipăstor de pe același amvon al bisericii catedrale arădane, pe care înainte cu 30 de ani am pășit primadata ca cetitor în treapta cea dintâi a preoției.

Căci din darul lui Dzeu și voia poporului pronunțată prin votul sinodului nostru eparchial, aprobat de sinodul arhieresc, și întărit de M. Sa Împăratul și regele nostru apostolic, primind darul arhieriei și cu el acest toiag al conducerii, astăzi, după cele săvârșite de ilustrul mandatarul metropolitan, Preasfințitul Domn Episcop al Caransebeșului, sunt introdus de episcop al diecesei Aradului, de care diecesa, începând dela brațele maicii mele, mă leagă toate suvenirile; unde din popor m'am născut, am crescut și am petrecut binele și răul împreună cu acei frați iubiți, pe cari după darul arhieresc, cu care sunt îmbrăcat, de astăzi înainte îi socotesc de fiu mei sufl-trăși, pentru al cărora bine și fericire a mă lupta nu voi înceta până la ultima mea răsuflare; căci numai așa pot conta și eu la iubirea, alipirea și conlucrarea lor în scopul măreței mele misiuni; precum numai așa voi pute ave parte și de bucuria Domnului destinată bunilor și credincioșilor slugitori ai lui.

Parcă ved Domnilor și fiilor mei din fețele voastre îndreptățita dorință de a cunoaște mai în detaliu programul conducerii mele, precum aceasta am promis-o, când mi s'a publicat rezultatul alegerii în sinod.

După ce a ajuns Moise cu poporul la soerul său Ietro în Madian, ședea singur, judecând cauzele poporului, de dimineața până seara.

Ietro văzând aceasta i a zis: „Nu este bine lucrul, care faci. Prea te ostenești, și tu și tot poporul acesta, care este cu tine; acest lucru este prea greu pentru tine; tu nu-l vei pute face singur. Ci din tot poporul îți alege oameni vrednici, temători de Dzeu, oameni ai adevărului, cari să urască lăcomia, și îi pune capi peste o mie, capi peste o sută, capi peste cincizeci și capi peste zece. Aceștia să judece poporul în tot timpul, și să fie, ca toate cauzele cele mari să-ți le aducă ție, și toate cauzele mici să le judece ei. Și sarcina ta se va ușura, dacă ei o vor purta împreună cu tine“. Și spre binele poporului Moise a primit sfaturile preotului Ietro.

Pe acestea se bazează constituția noastră bisericească cuprinsă în statutul

organic. Și marele Andreiu asemenea lui Moise, mântuindu-ne biserica de absolutismul ierarhiei străine, a dat-o în mâna poporului, conform canonului, după care are să-și aleagă pe unul din neamul său. A știut acest prelat nemuritor, că oameni singuratici, fie chiar și prelați, ușor pot rătăci, dar un popor întreg nu se poate renege, căci ar fi lucru nenatural.

Astfel statutul organic basat și pe cuvintele lui Isus Christos că: „Unde veți fi doi sau trei adunați în numele meu, acolo voi fi și eu în mijlocul vostru!“ ne este cel mai scump tesaur; este temelul existenței bisericii noastre naționale române.

Drept să păstrăm cu scumpătate așezăminte bisericești noastre și în special prescrierile statutului organic, căci numai așa vom constata în fața lumii, că suntem maturi pentru liberalele lui dispozițiuni, de mulți invidiate; și păstrarea va sta deosebit în aceea, dacă atât corporațiunile, cât și indivizii le vor respecta începând dela congresul național până la comitetul parohial și de la metropolit până la clopotariul bisericii.

Pe acestea se va baza conducerea smereniei mele, și atunci sarcina arhieriei îmi va fi mult mai suportabilă, și la sfârșitul vieții dându-mi seamă liniștit voi zice: „bună luptă am luptat, lucrul l'am împlinit și credința o am păzit.“

Din darul lui Dzeu activitatea mea arhipastorală are necondiționat a se estinde la cele trei categorii de fi sufletești, simbolisate din vechime prin arborele, ale cărui crengi se mândriau a fi superioare și preferite, căci ele produc florile și poamele, și prin urmare sunt spre decoarea arborelui, și spre mai mare folos stăpânului.

„Ce ați face voi, dacă eu nu v'as susține?“, a zis tulpina. „Dar noi ce suntem?“ au răspuns atunci din pământ cu un vuet detunător rădăcinile.

Va să zică după al meu program de viață, avem a ne cugeta mai pre sus de toate la rădăcini, adică la popor, căci pentru acesta a venit Isus Christos pe pământ; apoi la tulpină sau centru, de unde au să emaneze ramii aducători de flori și roada.

Până vom ave puterea în popor, ca oarecând Anteus în luptă cu Hercules, după a mea credință nu vom fi învinși de curentul păgubitoriu al timpului.

Deci conducerea ierarhică are a se estinde cu ochii lui Argus la cele trei stadii ale vieții poporului:

La pruncul din brațele maicii, în casa părinților;

La elevul din școală sub conducerea învățătorului, și

La creștinul ajuns în școala vieții, sub conducerea pastorală a preotului.

Vitalitatea ori defectuositatea omului își are începutul încă sub aripile părinților. Cunoaștem adevărul zicalei, că de comun iubirea părinților e oarbă și preocupată, încât nu poate vedea și îndrepta defectele ereditate din naștere, precum nu poate cu destulă precauțiune paraliza nici influențele păgubitoare din afară.

Din această cauza la vechiul popor al Greciei erau luști baeții de la mame și se creșteau comun sub controla autorităților publice; rezultatul a fost classicitatea în științe și arte, și eroismul în lupte, încât ostășimea lor până la Alexandru cel mare a fost neînvingibilă.

În stadiul al doilea iubirea e amestecată cu acriala disciplinei; aci formarea armonică trupeză și sufletească a băiatului sub conducerea învățătorului are să ne preocupe mai pe sus de toate, în al cărui scop avem trebuință peste tot de școale corespuzătoare cu învățători cvalificați cari să stea la înălțimea chemării lor, sub inspecțiunea superiorității bisericesti.

În ultimul stadiu e condus și disciplinat omul prin rigoarea legilor statutului. Aci justiția e legată la ochi spre a nu pute ave compătimire către cel vinovat. Insa Judecătorul cel vecinic, după care se orientează justiția ierarhică, are de o parte justiția simbolisată prin arhanghelul Mihail, în mâna cu spada ascuțită, de alta parte Clementina simbolisată prin arhanghelul Gavril, în mâna cu ramura de olivă, paralisând asprimea justiției prin cuvintele adresate Judecătorului: Doamne îndură-te!

Va să zică grijea părinților, grijea învățătorilor și grijea preoților, condusă și bine controlată de episcopul și organele statatoare sub conducerea lui, ne garantează înaintarea, luminarea și morala poporului atât în general, cât și în diecesa aceasta.

E adevăr, că spre a putea ține concurență cu alte biserici și popoare conlocuitoare, încă foarte multe ne lipsese, și sunt silit din acest loc după lungi espirențe a mărturisi tristul adevăr, că pentru lipse și neajunsuri poporul nu e vinovat: poporul e ca un pământ productiv, care va da la timpul său roada negreșit, dacă va ave muncitorii săi. „Secerișul e mult, dar lucrătorii sunt puțini“. (Mat. IX. 37. Luca X. 2).

Poporul nostru român în sine e tot acela, care a fost pe timpul lui Menenius Agrippa; bucuros se lasă capacitat, numai conducători buni să aibă, cari să-l convingă despre

pașii greșiți și cu lumina învățaturii să-l conducă la bine.

Creștinismul stă ca un soare de asupra firmamentului lumii acesteia, și cu razele sale cerești luminează și încălzește pământul: însă aceste raze se reflectează în individualitățile popoarelor; și vai poporului, care nu se bucură de lumina și căldura acelor raze divine; acel popor în concursul cel mare al popoarelor își perde însemnătatea; și responsabilitatea cea grea pentru pierdere nu cade pe popor, ci pe aceia, cărora le este încredințată conducerea lui. Pentru aceea zice can. ap. 85: „Episcopul ori presviterul neputând grije de clerici sau de popor, și neînvețându-i pe ei pietate, să se depundă“. Ear can. 19 al sinodului Trulan zice: „Se cuvine celor ce sunt înainte stătători ai bisericilor, a învăța în toate zilele și cu deosebire în Dumineci pe toți clericii și pe popor cuvintele pietății și ale dreptei credințe, culegând din dzeasca scriptură înțeleșurile și judecățile adevărului“.

Preotul bine trebuie să-și tipărească în minte cuvintele Apostolului, ce zice: „Te jur înaintea lui Dzeu și Domnului Isus Christos, care va să judece pe vii și morți în arătarea sa și împărăția sa: predică cuvântul, stăruiește la timp favoritor și nefavoritor; muștră, ceartă, îndeamnă cu toată îndelungă răbdarea și cu învățatura. — Priveghiază în toate, fă lucrul evangelistului, împlineș e serviciul tău. (II Tim. 4. 1. 2. 3.) Că Dzeu ne-a ordinar să predicăm poporului.“ (Fapte X. 42).

„Vedem — zice nemuritorul fabulist D. Tichindeal, — că acum la noi nu prea merg oamenii să asculte cetania și cântarea mineielor: mai cu bucurie și mai cu mare folos ar asculta ei o predică înțeleaptă; cre obicei de a spune predică în biserică ar fi vremea să se bage earăș prin biserică, precum era în zilele sf. PP. Vasilie-cel-mare, Grigorie teologul și Ioan Gura de aur, și ceilalți, cari cu nevoiță spuneau învățaturii morale poporului său“.

„Acestea sunt mijlocii adevărate de-a aduce pe oameni la cunoștința de Dzeu; prin predicăția unui preot luminat, se îmbunesc și se luminează oamenii. Acest mod l'a întrebuițat Christos Mântuitorul nostru, sfinții apostoli și toți dascălii bisericii“.

Și cine dintre noi nu e păturs de necesitatea progresului la scăpătutul și mult cercatul nostru popor român; cine va pute demoustra, că luminarea și îndreptarea moravurilor poporului sunt posibile fără eminentul concurs al preoților?

De datorință principală vom socoti dară îngrijirea, ca preoții, numiți părinți ai poporului, să stea

la înălțimea chemării lor, să fie lumina lumii și sarea pământului, împlinindu-și în asemenea măsură datorințele amvonului ca și ale prestolului.

Sunt rezoluți a păstori diecesa în sensul evangheliei lui Christos și al canoanelor; vor conlucra din răsunet la dezvoltarea instituțiilor bisericești școlare și fundamentale pe baza statutului nostru organic în sensul cel mai liberal.

Rezoluți sunt ca arhipăstor a umbra pe calea desemnată de apostoli și urmașii lor.

Relativ la persoane, în conducere atât nemijlocit la cele două Consistorii, cât și în afară, vor prefera calificarea și buna conduită, și în toate afacerile vor controla activitatea atât a singuraticilor funcționari, cât și a corporațiilor cu toată rigoarea.

Căuta-vou, ca toate părțile constitutive ale organismului nostru bisericesc să funcționeze în deplină armonie; drept ce păgubitoare neînțelegeri și certe mai ales între preoți și învățători, precum și între aceștia și popor—le vou sibiului fără cruțare.

Peste tot mă vou sili prin fapte împlinite a mă face vrednic de încrederea cu care m'a distins biserica mea.

După acestea cu reverința mă adresez către Preasfinția Ta, binemeritabile Prelat al Metropolei noastre și membru distins al Areopagului nostru național de știință, și Vă rog să primiți adâncă noastră mulțumită pentru obositoarea sarcină primită ca mandatar metropolitan, prin ce ați binevoit în mod esențial a ridica valoarea și splendoarea actului de introducere, ce va rămâne ca o suveniră neperitoare pentru mine și pentru fiii bisericii din această diecesă, cari împreună Ți dorim din adâncul inimilor noastre, ca spre binele diecesei sorori a Caransebeșului drept îndreptând cuvântul adevărului să trăiești într-o mulți fericiți ani!

Vorbirea această a fost rostită Marți 1 August n. în biserica română gr. or. din Arad, cu prilegiul instalării.

ZIUA INSTALĂRII.

O zi frumoasă de vară și cu atât mai plăcută, cu cât Duminecă noaptea plouase bine și astfel nu era nici cald. În jurul catedralei lumea românească se adunase încă pe la orele 8. Biserica, la intrarea cea mare, era împodobită cu ramuri verzi și flori, iar d'asupra ușei, pe fond albastru cu litere aurite era scris: „Bine ai venit!” Înăuntrul bisericii de asemenea erau crengi verzi, pe jos earbă, pistolul ca scaldat în flori, precum împodobite erau și tronul episcopesc, stranele, sfeșnicile și icoanele... Biserica iute se umple de oameni, veniți nu numai din oraș, ci din întreaga eparchie. Preoții și învățătorii ocupă loc în strane și în jurul stranelor, precum și pe treptele ce duc în corurile d'asupra stranelor, iar pe scaunele așezate până în mijlocul bisericii, stau oaspeții streini, cari au și sosit de vreme încă. Numărăm între ei pe fișpanul Aradului, dl Fabian, vicșpanul Dálnoky, primarul Salacz, căpitanul Sarlott, protonotarul Institoris, generalul Blondein, cu colonelul Wachsmann, colonelul dela husari Kaffka, iar dela honvezi: majorii Hadfy și Pászthy, căpitanul Vavrecska și Boer; din Bihor: fișpanul Beöthy deputații Telegdy, Balogh și Örley, toți în haine ungurești de

gală. Apoi Lukács, fișpanul și I. Popovici, protonotarul Bichișului.

Din partea oșebitelor confesiunii a venit dl protopop Telescu și preotul G. Pop, delegații bisericii gr. cat. române; Frinck, preot evanghelic, Csécsy, preot reformat, Rosenberg, rabinul Ovreilor.

În partea dreaptă a bisericii, de la scaunul episcopesc și până spre ușe, erau așezați deputații sinodali, precum și profesorii de la Liceul din Arad, conduși de directorul Burján.

La oarele 9 sosesc Preasfințiile Lor episcopii N. Popea și I. Goldiș. În ușa bisericii sunt primiți de archimandriții Musta și Hamza, protopopii Ig. Pap, Făcăli, Trăilescu și Mulescu, de protopopu onorar Groza și diaconii Diamandi, Vuculescu și Joldea. După ce în ușa bisericii i-se dă mantia, cu ceremonialul impunător și în mijlocul imnului de mărire intonat de cor, noul episcop este dus în fața altarului.

Stând tot în picioare, episcopul Popea spune că este trimis aici de înălțimea Sa metropolită pentru a instala în scaunul episcopesc pe Preasfinția Sa Iosif Goldiș. Dispune să se citească numai de cât și gramata metropolitană, adică hârtia prin care se spune că alegerea de la 2/14 Maiu petrecându-se în regulă, noul ales a fost cercetat și canoniceste de sinodul episcopesc și aflându-se vrednic, a fost propus spre întărire M. Sale, ceea ce întemplantându-se, s'a sfințit apoi și azi se introduce în scaun.

Noul episcop se îmbracă apoi în odăjdii, i-se dă în mână cărja episcopescă, Preasfinția Sa episcopul Popea îi adresează cuvânt bine simțit și îl conduce pe scaunul episcopesc de unde P. S. Sa rostește apoi vorbirea, pe care o publicăm în fruntea foilor noastre și care a fost primită cu multă bucurie și însuflețire de către creștinii credincioși.

Slujba Dumnezească.

După acestea începe slujba dumnezească, servită de însuși episcopul.

A cântat corul teologilor, condus de dl profesor T. Lugojanu. Și a cântat înspre mulțumirea tuturor: cu precizie și artă, așa că până și străinii și-au exprimat încântarea. Amintim că corul era întărit și prin vocile binecunoscute și apreciate ale d-lor Gherga (tenor), Givulescu și Tăuceanu (basiști).

La sfârșitul liturghiei cei doi episcopi impart anafora, credincioșii le sărută mâna toți, și trece o bună jumătate de oră până ce Prea Sfințiile Lor pot să părăsească sfânta biserică.

Sunt conduși până la ușa bisericii cu același ceremonial, cu care au fost primiți.

Fotografiarea. A fost o dorință generală a clerului, ca pentru a eterniza și în alt chip ziua instalării, Prea Sfințiile Lor Episcopii să se fotografieze în mijlocul clerului. Ceea ce s'a și întemplant, în curtea bisericii, îndată după sfârșitul liturghiei.

Primirea delegațiilor.

Prea Sfințiile Lor pleacă din curtea bisericii în mijlocul ovațiilor credincioșilor iubitori.

Ajungând la reședință, P. S. Sa Episcopul Goldiș, îmbrăcat în haina episcopescă de gală (de culoare violetă), primește delegațiile.

Consistorul și Sinodul. Cei dintâi sunt primiți membrii Consistorului și Sinodului. Vorbitorul acestora, dl Aug. Hamza dorește noului episcop (al 15-lea al credincioșilor ortodocși din eparchie Aradului), tărie, să poată înfrunta toate greutățile. Îl asigură că atât Consistorul, cât și Sinodul, îi vor da tot spriginul a crește poporul și a-l povățui pe calea cea bună și dreaptă. Îi felicită de asemenea și în numele celor dela Seminar (lungi „Trăiască”).

F. S. Sa Episcopul Goldiș răspunde:

„Mă simt fericit a sta în față cu membrii Sinodului și ai Consistorului, legislativa și executiva eparchiei aradane, și organe, fără al căror sprigin, zel și bunăvoință nici cel mai perfect episcop n'ar putea face mult pentru credincioșii săi. Cel puțin nu atât, cât se poate cu puteri unite și înțelegere reciprocă. Știu să apreciez importanța acestor factori, știu că biserica are a le mulțumi, căci d'un pătrar de veac fac parte din amândouă aceste corporații. În cartă am no numul colegi de muncă, dar așa cred, că și bunii prieteni (Așa e, așa e!).

„Pentru a mă face vrednic de iubirea acestora și de încrederea ce mi-au arătat o alegându-mă episcop și pentru a mulțumi de urârie ce mi se aduc, vou, căuta să mi îndeplinesc cu sfințenie toate datorile strins legate cu locul înalt ce mi s'a încredințat (Trăiască), rugându-Vă în aceeași vreme să-mi dați tot spriginul, căci potrivit legii noastre bisericești, eu numai în unire cu frații Voastre vreau să lucrez. Urăsc din suflet absolutismul și iubesc libertatea în biserică (entuziaste aclamări), căci dacă și zeii s'au închinat libertății, cum ne povestește mitologia și despre Iupiter cel puternic, cum nu o să căutăm noi a ne perfecționa ascultând toate sfaturile despre părerile fiecărui fiu al bisericii?”

„Să ne călădăm pe inimă dect cu toți, și eu trag la îndoaială dragostea pentru binele obștească al aceluia, care nu știe să renunțe la considerațiile, interesele ori pornirile personale întru desăvârșirea frației comune și a bunel înțelegeri.

„Vou premerge, în privința aceasta, cu exemplul (lungi aplauze) și întind mâna celui ce m'a urit, și aștept ca toți așa să faceți.

„Vă mulțumesc! Să trăiți!”

P. S. Sa întinde apoi mâna dlui Hamza, după cum de asemenea stringe mâna tuturor membrilor Sinodului, dintre cari lipsesc numai dnii Mocsonyi, Babeș, Rotariu și încă vre o 2-3 adicți de a doua mână ai acestora.

Biserica gr. cat. română e prezentată prin dl protopop Telescu, preotul G. Pap, avocatul Dr. St. C. Pop, vice colonelul Mărginean și dl Soimoșan.

Dl Telescu în vorbirea sa de felicitare spune că în virtutea erudiției și a inimii sale nobile, noul episcop desigur va înălțura greutățile și eventuale neînțelegeri și va contribui, ca între cele două confesiuni să fie frație și înțelegere. Împlorea cerului vieță îndelungată și fericită păstorie.

P. S. Sa Episcopul mulțumește cu iubire. Spune că a căutat întotdeauna armonia. Va căuta și în viitor, căci numai așa corespundem chemării bisericii și învățăturilor Mântuitorului. „Respect reciproc, — și toate vor merge bine”, zice și continuă: „Între noi mai presus de toate e legătura sângelui. Nainte de a ne fi botezat, ne-am născut Români și învățăturile creștinești numai întări și sfinți pot această trainică legătură”.

Promite că nimic nu-i va trece cu vederea pentru a cimentă legătura între cele două biserici.

Delegația Bisericii reformate se prezintă sub conducerea preotului Csécsy;

Delegația bisericii evanghelice se prezintă sub conducerea preotului Frinck,—iar Israelii sub conducerea rabinului Rosenberg.

Toți trei oratorii îi felicită cu căldură, în vorbiri foarte frumoase și roșite cu multă avânt.

P. S. Sa Episcopul le răspunde dezvoltând tema iubirei de aproape, o virtute creștinească prin a cărei cultivare mai ales în patria noastră locuită de diferite popoare numai binele obștească se ajută și în același timp facem bucurie și M. Sale Monarhului nostru, a cărui cea mai vie dorință este ca popoarele de sub sereptul său să trăiască în pace și înțelegere.

Delegația armatei comune o conduce generalul Blondein, iar pe honvezi majorul Hadfy.

Dlul general Blondein P. S. Sa îi răspunde nemțește honvezilor ungurești. Între altele zice:

„Biserica și armata sunt pentru întărirea, înălțarea și apărarea statului. Armata bună numai în state cu biserică tare se poate vedea. Suntem deci cu aceiași menire în stat și fii convinși, că ne veți vedea alături în ori ce lucrare pentru fericirea neamurilor din patrie”.

Urmăză apoi delegația comitatului Arad, condusă de fișpanul Fabian, iar orator vicșpanul Dálnoky, care a ținut un admirabil discurs de felicitare.

P. S. Sa spune că reîntorcând în comitatul unde e și comuna sa de naștere, unde trăit o bună parte a vieții sale, speră ca să poată contribui și mai mult la bunăînțelegerea dintre eparchiei săi și între autoritățile politice. Prin dragoste vom putea săvârși multe lucruri bune.

Afabil a primit apoi pe fișpanul Bichișului, Lukács György și delegația din Bihor, condusă de fișpanul Beöthy, cărui i-a răspuns:

„Prin depărțarea mea din reședința Bihorului nu s'a curmat legătura între mine și eparchiei de acolo, ci din contră, cercul meu de activitate și influență e mai mare. Ear' activitatea mea va fi să ridic biserica noastră națională și să propagă pacea, ceea ce cred că se va ajunge, pentru că dintre noi chiar și cei mai extremi, cum îi numiți, să credeți, sunt oameni de înțelegere, își iubesc neamul și patria, căci doar' aceste două iubiri nu se exclud una pe alta, și toată iubirea de patrie trebuie să fie legătura comună între toate neamurile din patrie. Totul e să se poată dezvolta între noi încrederea, și atunci pace va fi. Alegerea mea toată e dovadă, că dacă e încredere la mijloc, se poate face apropiere”.

Deputația orașului Arad a condus-o primarul Solacz, pe juriș tribunalei judele Alnay, pe profesorii gimnasilor Boros Vida

Îndeosebi membrilor de la tribunal și profesorilor le-a răspuns cu multă duioșie și înțelepciune. Și-a reamintit că și P. S. Sa a slujit odinioară la tribunal, înainte cu 30 ani, ear' în corpul profesoral trăind 20 ani numără între profesori prieteni buni.

Direcția averilor statului îi felicită prin graiul contelui Csernovits Diodor, direcția financiară prin Krausz József, Camera comercială aradană prin Kristyóri János, Reuniunea industrială prin Kiss Ferencz.

Tuturora P. S. Sa le răspunde cu afabilitate.

Delegația învățătorilor se înfățișează având de vorbitor pe d. T. Ciointea.

Clerul și poporul e condus de d. protopop P. Mulescu.

Toți își arată bucuria că i-s'a dat Diecesei ca episcop un bărbat atât de învățat, bun și cinstit, toți îi doresc viață îndelungată.

P. S. Sa Episcopul le răspunde cu dragoste și făgăduște a fi părinte tuturor d'opotrivă, drept și nepărtinitor.

Vin apoi foștii învățători (a gimnasilor) ai P. S. Sale, sub conducerea d-lui dr. Barbu, preot în Pecica. Între aceștia e și d. dr. Isidor Bodea, medic distins în Viena, venit anume pentru instalare.

Întrevederea dintre foștii elevi și profesorul ajuns acum episcop, a fost nu se poate mai duioasă. Pe mulți P. S. Sa i-a îmbrățișat și toți se bucurau de cinstea și mărirea la care a ajuns profesorul lor bun de odinioară.

La urmă a primit pe Socodoreni, între cari erau prieteni din copilărie ai P. S. Sale, acum țărani cu plebe albe... Stăteau unii în fața altora cu ochii scldați în lacrimi de bucurie.

BANCHETUL.

Grădina mare de iarnă dela „Crucea-Albă” înfățișează parcă un colț din grădinile frumoase din po-vești.

Prea Sfințitul Episcop sosese la oarele 2 1/2 și sunt primiți cu marșul lui Mihai Viteazul și cu însuflețite „Trăiască”!

In fruntea mesei stă P. S. Sa Episcopul Popea, la stânga sa Episcopul Goldiș, la dreapta d-lui episcop al Caransebeșului fișpanul Făbian apoi contele Tisza István; la stânga episcopului Aradului fișpanul Beöthy, apoi P. Cuvioșia Sa părintele arhiman-drit Musta; în fața episcopilor, la masa ce se îmbină cu cea de frunte, stau d-nii Oncu, Mangra, Veliciu, pro-topopii Suciu, Trăilescu și Ignatie Pap, apoi d-nii Truța și Dr. Opreanu, ear dintre Unguri mai multe notabilități, Venerabilul protopop al Orșovei M. Popovici stă la masa principală, în imediata apropiere a primarului Salacz și lângă colonelul Wachsmann. Cel dintâiu toast l-a ridicat P. S. Sa Episcopul Popea.

„Ridic paharul în sănătatea M. Sale preagrașosului nostru Imperat și Rege apostolic (lungi aplause), părintele bun al tuturor popoarelor din monarchie, domnitorul mare cărui avem să-i mulțămim frumoasa noastră constituție bi-sericească”, a zis mult iubitul prelat. „Fie ca exemplul dat de El, să serve ca model tuturor într-o conlucrare la prosperitatea patriei și la buna înțele-gere.

„Trăiască M. Sa, Trăiască înalta casă domnitoare!”

Toți au ascultat toastul stând în pi-dioare ear la sfârșit musica militară a în-tonat imnul casei domnitoare.

P. S. Sa Iosif Goldiș ridică toast în sănătatea Mitropolitului Meșia-nu și a Episcopului Popea, care prin prezența Sa la instalare, a ridicat vaza serbărilor (însuflețite strigăte: „Trăiască Popea”!).

M Veliciu zice cam următoarele:

„Avem o zi de bucurie, zi de veselie. Ear bucuria aceasta nu este pur și simplu pentru-că serbăm urcarea în scaunul epi-scopesc al unui fiu vrednic al bisericii, ci prăsnuim mai ales chipul, cum s'a ales noul episcop. S'a ales adevărat liber, după dorința poporului, care nu poate ave bucurie mai mare, decât văzând că în scaunul epi-scopesc șede un fiu al comitatului, fiu ieșit din mijlocul poporului, care ne cunoaște dure-riile și împreună s'a bucurat cu noi la zile mari. (Așa e, Trăiască!) În noul episcop avem convingerea că am câștigat nu nu-mai un bărbat învâțat o inimă tare, dar și un bărbat nobil, cu suflet blând, care ridi-cându-se peste mizeriile muritorilor de rând, va ști să învingă greutățile și care cu în-treaga sa ardore numai binele obșteșc îi va urmări.

„In puterea vredniciei sale și prin re-prezentat și poporului fiind ridicat la o treaptă atât de înaltă, nu ne îndoim, că va ave grije pentru poporul din stinul căruia s'a născut și unde a trăit și va spune la locurile înalte, că poporul a cesta român e bun, muncitor, că și cinstește biserica și pe mai marii sei, că și face toate datoritiile către patrie, prin urmare că e vrednic de toate ocrotirile, că cu aceeași însuflețire cu care își varsă sângele pentru patrie, e ca-pabil de muncă rodnică și pe alte terene (Așa e, bravo!)

„Noul episcop aducem dragoste ne-fățărită și avem convingerea, că va cărmui așa fel, în cât relele se vor îndrepta și la limanul dorit va duce sfânta noastră bise-rica, de cât să ia de pildă pe marele Șaguna și pe slăvitul în istorie Sava Brancovici, a căror devisă a fost: Nimic pentru noi ci totul pentru binele obșteșc, pentru biserica noastră națională”. (lungi aplause).

„Trăiască Episcopul Goldiș! (aplause).

Di Ioan Beleş ridică paharul pentru guvern și pentru deputații cari sunt de față.

A urmat apoi senzația zilei: vorbirea contelui Tisza István.

„Îmi pore rēu că nu știu românește, — începe — pentru-ca sentimentele ce nutresc față de frații nostri români, să le talmăcesc în limba lor, ca toți să mă înțeleagă. De alt-minteri, dacă în faptele noastre ne conducem de iubirea către patrie, e tot una, fie că ne exprimăm sentimentele ungurește, fie româ-nește. Ne vom înțelege!”

„Domnii mei! (S'auzim! S'auzim!) Având comună iubirea de patrie, cu vremea trebur să ne înțelegem și asupra celorlalte chestii, cari în prezent ne frământă încă și au făcut ca aceste două națiuni, avizate una la alta, să nu stea alături ca frați și aliați natu-rali.

„In prezenta serbare și mai ales în per-soana mult stimatului nostru prieten, noul episcop, îndrăznesc a vedea un moment de apropiere. S'a dat adevă, tocmai prin alege-rea lui, dovadă, că poate fi un Român și iubitor al legii și neamului său și în același timp și patriot bun care să se bucure de în-crederea tuturor.

„Să privim, d nii mei, în istorie. Ce ne învață și dovedește? Că Ungaria numai așa s'a știut menține o mie de ani în mijlocul atâtor furtuni, că n'a apăsât ei a lăsat liberă dezvoltare tuturor naționali-tăților. Dacă voește să existe și mai pe departe, nu va oprima nici de aci încolo (Viforoase aplause și strigăte: „Așa să fie) Misia și-o îndeplinește tocmai prin faptul că stă pază dezvoltării etnice a neamurilor ce lonesc această parte a „Europel. Ear' aliatul cel mai firesc al nației maghiare este neamul românesc. Să privim numai pe hartă, și ne vom convinge, că chipul de fericire și viață a neamului românesc nu poate fi de cât înfrățirea cu Ungurii.

Termină:

„Ridic paharul meu în sănătatea acelor români, cari luptă cu sinceritate și inimă deschisă pentru biserica și nea-mul lor.

Di Dr. N. Oprean vorbește pentru ar-mată. Zice:

Preasfințitor Voastre! Mult stimatilor Domni!

Credința nu este o invenție a culturii învățat, căci omul și-a avut credința sa deja pe timpul, când încă nu erau învățați pe lume.

Ea este o parte integrantă a naturii omenești, carea ese la iveală din acel mo-ment, când se arată în om primele mo-mente ale recunoașterii de sine. Ea este o însușire primordială a naturii omenești, ca-rea se desvoaltă deodată cu conștiința de sine în om, și se avântă la predominie absolutistică asupra fapturei dumnezeiești de-voaltă la omul perfect, — ce fără exage-rare se poate afirma.

Nici ateismul nu este deplin lipsă, ci numai negațiunea unei sau altei cre-dințe, a dumnezeirii creștine.

Credința dominează necondiționat asu-pra întregii activități omenești. Toată fap-ta pozitivă și negativă a omului poartă timbrul credinței sale și de aci absoluta importanță, ce însuși statul recunoaște cre-dinței cetățenilor sei. — Statul singur nu-mai atunci va pute corespunde deplin sco-pului seu, când va nisui să fie cu deplină considerare la credințele cetățenilor sei!

Preasfințitor Voastre! Multstimatilor domni. Mai multe milioane de cetățeni ai pa-triei noastre ungare sunt credincioșii bise-ricii gr. orientale: din această cauză deci are și această zi de mare sărbătoare a în-troducerii în dignitatea acestei confesiuni a iubitelui nostru prelat o importanță asă-mare; o însemnătate sigur recunoscută.

Cred că e de prisos să intru în o do-cumentare mai extinsă a însemnătății posi-ției, ce ocupă și această biserica în viața statului nostru, căci fiecare este despre aceasta convins.

Are însă statul și alte instituțiuni, care — creațiuni ale continuei dezvoltări a vie-

ții de stat, — formează pretensiuni de egală îndreptățire cu credința cetățenilor sei la amintirea noastră.

Astfel de factor al vieții de stat este sigur și armata, despre care se convine să facem azi amintire.

Armata patriei noastre, care este azi — sau ca în timpurile anterioare — o com-poziție de mercenari, în parte chiar străini, — singură cetățenimea înarmată — carea și în această societate aleasă își are re-prezentantii sei, — merită să fie amintită în această zi mare a bisericii române gr. orientale.

Deamă este de o amintire distinctivă cu atât mai virtos, că este compusă din floarea cetățenimei patriei noastre, și chiar biserica noastră gr. orientală o cuprinde în rugăciunile sale.

Armata are chemarea grea, în zile de pericol, apărarea înarmată a patriei, a bi-sericilor ei, cetățenilor ei. Armata are su-blima datorință a asigura cu arma în mână prosperarea pământească a cetățenilor.

Deci înaltpreasfințitor Voastre și sti-mați domni, cu bucurie am luat cuvântul seu înalt acestei armate om, se trăiască! Preabunul Dumnezeu se o împărtășească de acel favor divin a core-punde deplin grelei sale misiuni întru apărarea patriei la zile de nevoe! Trăiască armata comună a iubitei noastre patrii; trăiască miliția iu-bitei noastre patrii! Vivnt și conducătorii oastelor!

Dr. I. Trăilescu închină pentru reprezentanții confesiunilor, cari ne-au cinstit venind să prăsnuiască și să se veselească cu noi.

Finck Lajos, preot evangelic îi răspunde cu multă mulțumire și însuflețire.

Dr. N. Oncu ridică toast în onoarea autorității politice a comitatului.

Fișpanul Făbian răspunzând, asigură pe toți, că bucuria lui cea mai mare va fi, când îi va vedé și pe Români împăcați cu soartea.

Ign. Pap închină în onoarea re-presentantului orașului.

Primarul Salacz îi răspunde cu însuflețire într'un toast foarte avên-tat, dând expresie speranței sale, că neînțelegerile din trecut se vor uita și în viitor Români și Ungurii vor munci împreună și în înțelegere pen-tru fericirea patriei.

Vorbirea Episcopului Popea.

Dacă senzație mare a făcut vorbirea contelui Tisza, apoi răspunsul ce îl-a dat episcopul Popea, seniorul prelaților români, încercatul naționalist și reprezentantul au-torizat al ideilor marelui Șaguna, a fost privit ca adevărat eveniment politic.

Eată ce a spus:

„Domnilor mei! Vorbirea dlui Conte Tisza trece marginile unui toast obișnuit de ocazie. El cuprinde decla-rațiuni și idei, căror mă simt îndemnat a da un răspuns politic. (S'auzim, s'au-zim).

„A fost o mare scădere, că noi Români și Ungurii nu am prea avut privilegii să ne întâlnim, ca astfel, bărbății competenți să-și cunoască ițele și firea, să se desvolte între ei, dacă nu un ra-port de înțelegere, apoi cel puțin oare-care încredere, fără de care, înțelegere între cele două popoare nu e cu pu-tință.

„Noi Români în totdeauna am do-rit o apropiere. Ni am dat seamă de mult de primejdia ce ne înconjoară — n'o numesc, o știți cu toții! — d'opotriva atât pe noi Români, cât și pe frații maghiari.

„Ori-ce om cu minte poate judeca și vedé, care este mijlocul de a resista

acestui potop și unde putem ajunge cu vremea, dacă nu ne vom ști înțelege. Și dinpotrivă: la cât bine am ajunge și câtă bucurie am face iubitelui nostru domnitor când, noi, cele două popoare cari de o mie de ani am susținut împreună statul, ne-am pute apro-pia.

„Mă bucur sincer, când dela un bărbat ca dl conte Tisza aud cuvinte pe cari, drept să spun, n'am prea fost obișnuiți să auzim de un foarte lung șir de ani, cuvinte inspirate de avânt nobil și patriotism.

„Așa e: dacă îe vom alia fră-țește, pe bazele egalei îndrep-tățire, noi Români și Ungu-rii vom forma aici o țarie, pe care nici porțile iadului nu o vor birui. Suum cuique! Nici odată noi n'am vroit suprematisare, ci luptă dreaptă am purtat pentru drep-turi ce ni-se cuvin.

„Ridic paharul pentru dl conte Tisza, pentru ideile umanitare și pa-triotice ce a dezvoltat.”

Nu se poate descrie efectul ce a pro-dus vorbirea P. S. Sale Episcopului Popea. Aplausele l'au întrerupt la fiecare pasagiu. spus cu vervă și cu adâncă convingere și cu acea mare autoritate, pe care între Români numai P. S. Sa o are, căci e singurul Ro-mân din falanga mare, ce pentru biserica și neam a purtat luptă uriașă, deja nainte cu un jumătate veac.

Di V. Mangra a ținut apoi ur-mătoarul toast:

Preasfințitor Voastre, Ilustrisim Domni Episcopi!

Când ved în giurul Preasfințitor Voastre atâți fiu iluștri ai patriei de ose-bite naționalități și confesiuni, cari cu pre-zența lor au înălțat serbarea noastră de azi, nu pot ca să nu dau expresiune bucuriei în Domnul și să exclam: „Iată acum ce este bun sau ce este frumos fără numai a lăcui frații împreună” (Antifon glas 8.)

A lăcui frații împreună este legea iu-birei deapropelui, pe care Isus Christos a întemeiat biserica sa. Și „numele bisericii zice Sf. Chrysostom, este nume de unire și concordie, nu nume de despărțire”.

In unire e țaria popoarelor și a sta-telor, dar mântuirea le vine numai prin bi-serică, căci: Non potest habere Deum pa-trem, nisi ecclesiam non habet matrem (adeca: cine nu are biserica de mamă, nu poate ave pe Dumnezeu de tată.)

Eclesia e clerul și poporul, de unde și împărțirea ei în ecclesia docens și ecclesia discens. Mergând, învățați toate neamurile, a zis Domnul Christos către Apostolii sei, și ei urmând a propovădui popoarelor învățătura di-vină, mulțimea s'a turburat, și toți se rușeau și se minunau, cum fiecare auzia vorbind în limba sa măririle lui Dumnezeu. (Fap-tele Apost. II. 7. 11.)

Pentru realizarea împărăției luminii și a adevărului, Apostolii s'au lăpădat de pre-judiciile societății, ținând cont de firea și caracterul popoarelor. Astfel și noi, re-prezentantii clerului și ai poporului nu ne-am lăsat dominați de prejudiciile ce se ridica-seră în potriva Ilustrității Sale noului nostru Episcop, ei desfășurând steagul pentru ale-gerea Pr. Sfințitiei Sale, l'am dus la biruință, căci țarie și sprigin aveam în clerul și po-porul diecesei, care n'au dat mandatul și dreptul de a-l reprezenta în sinodul Epar-chial. Prin acțiunea și procedura noastră rosolută, am dat pildă de ceea-ce factorii chemați, ai vieții publice de stat trebuie să facă și ei din partea lor, pentru a se stabili buna înțelegere și încrederea reciprocă între popoare.

Inchin pentru clerul și poporul diece-sei Aradului. Să trăiască, să înflorească!

Concertul.

Punctul culminant al însuflețirii și mândriei noastre naționale în cele trei zile de sărbători a fost fără îndoială concertul genialei Aurelia Cionca.

Sala mare de la „Crucea Albă” se umpluse de lume: aradași, bihoreni și bănățeni aplaudat-am și bucuratu-ne am peste măsură numai când am zărit pe copila minune, de care nici popoarele mari din Apus n'a avut și nu au... Ear' când cânta la pian și din instrumentul rece scotea accente calde, părea că se sguđuie sala de aplauze și strigătele de însuflețire.

Cu aceeași bucurie am ascultat apoi cântarea d-șoarei Felicia Beleş, vocea dulce pe care ascultându-o, par'că îți coplesese întreaga ființă. Îndeosebi a plăcut „Copilița de la munte”.

Dna Hermina Lazar, cunoscută și apreciată noastră pianistă, a acompaniat la pian atât pe d-șoara Beleş cât și pe dl Silviu Pop, care cu arcușu-i măiestru a stărnit și d-sa vifor de aplauze.

Tinerimea o oferit atât genialei Aurelia Cionca și d-șoarei Beleş cât și d-nei Lazar, splendide buchete. De asemeni i-s'a dat neîntrecutei artiste ceasornicul de aur, din partea damelor române.

Cei dintâi cari au felicitat au fost Preasfinții Lor episcopii Popea și Goldiș cari au asistat și Ei la concert. A fost apoi și fișpanul, primarul și alte notabilități maghiare.

Petrecerea.

Același public ales, a fost și la petrecerea din sala mare a pădurii, unde primul cuadril l'au jucat 160 părechi. Așa ceva nu s'a mai văzut în Arad.

Dl fișpan Fabian venise cu d-na și d-șoarele, cari au petrecut cu multă animație până după miezul nopții.

Episcopii de asemeni au înalțat nimbul petrecerii cu prezența lor.

În tot decursul serii, în jurul P. Sfinților Lor s'a format un larg cerc. Înălți prelați au făcut multora bucuria de a-i distinge întreținându-se cu ei în chip amabil. Au fost petrecuți din sală în mijlocul ovațiunilor, ear petrecerea a ținut până în zori.

In numărul nostru de mâine vom publica în întregime vorbirea ce P. S Sa Episcopul Popea a ținut Marți în biserică episcopescă din Arad.

Presa maghiară despre vorbirea contelui Tisza.

Toate foile maghiare publică articole privitoare la vorbirea ce a ținut la banchetul episcopesc din Arad contele Tisza István.

Unele, ca „Budapesti Napló”, este supărată rău, că contele și-a exprimat părerea de rău că nu știe românește.

Auzi, un ungar, în Țara Ungurească, cum poate spune asemenea lucru? Numitul ziar scrie anume:

„Se vede, că Românii numai așa încep a înțelege vorba maghiară, dacă vorbitorul se roagă de iertare că nu știe românește, cum a făcut contele Tisza”.

În numărul de Joi, „P. Lloyd” are articol de fond. Dăm aci deocamdată numai pasajele ce pe urmă ale articolului. Ajungând a îndemna pe Români a părăsi pasivitatea, oficiosul încheie:

„În acest caz pot fi incredințați, că toți oamenii serioși și toate partidele de importanță le vor merge întru întâmpinare

și atunci un singur ceas poate repara ceea ce fusese stricat într'un șir lung de ani.

„Dar fie curând ori numai încet, se va ajunge la un rezultat; deocamdată este lucru vrednic de mulțămită, că procesul e pornit; acum este vorba a 'l promova mai departe cu seriozitate, prudență și perseverență. Ceia-ce contele Tisza a început, ar trebui să fie continuat prin guvern; ear întâmplându-se asta, ministrul-president va găsi de sigur și pentru această importantă afacere o formulă potrivită”!

Teatrul român.

Seliște, 31 Iulie.

Eri s'a deschis aici adunarea generală a Fondului pentru întemeierea Teatrului Român.

Atât primirea de Sâmbătă seara cu care prilej au vorbit primpretoarele Drăghici și primarul Iordache Roșca Căpitanul, căror dl Vulcan le-a răspuns cu multă iubire, cât și însuși decurgerea adunării a fost importantă.

Îată discursul prin care dl Vulcan a deschis ședința:

Onorabilă adunare generală!

Gândul care trebuie să ne stăpânească totdeauna, în viața familiară și obștească, în cercuri mai restrinse și în întruniri d'ale frunțașilor, este dorul d'a ne ridica națiunea.

Câte doruri are sufletul omenească, nici unul nu este atât de frumos și atât de sfânt ca și acesta; căci nu poate fi nimic mai măreț, decât a-ți servi mama, a-ți face datoria de fiu credincios al ei: iubindu-o cu evlavie, ocrotindu-o de toate relele și făcându-i un traiu priincios, de care să ve puteți bucura împreună.

Dragostea mamei pentru copilul ei este cea mai puternică și cea mai trainică din toate simțirile câte a sădit firea în inima omenească. Incepe deodată cu nașterea noastră și nu ne părăsește decât la cea din urmă resufare a ei. Celelalte doruri, toate sunt vremelnice și trecătoare. Se ivesc ne înalță în lumi închipuite, apoi încetul cu încetul aripele slăbesc, sborul lăncezește și în cele din urmă se sting și pier par'că nici n'ar fi fost.

Dorul mării te încălzește numai până ce ai atins culmea, apoi strălucirea ei îți pare orbitoare și sgomotul obositor; dorul bogăției, dacă-l vezi împlinit, nu te mai îndestulește, îți deșteaptă iar alte dorințe și ești vecinic nemulțumit; dorul frumsetei, care ademenește atâtea inimi tinere, cu trecerea anilor se duce și el; dorul dragostei, atât de dogoritor la început, cu timpul scade se potolește și de multe ori răcește cu totul: numai dorul mamei nu trece, nu încetează nici-odată; numai acela ne luminează neconținut, veghiând cu atâtea bucurie la leagănul nostru, cu câtă însuflețire ne încunună fruntea în luptele vieții, cu câtă duioșie ne leagă ranele, cu câtă compătimire ne mângăie în dureri și cu câtă sfințenie ne ține pururea arzândă candela amintirii jalitoare și nemângăiate.

A nu-ți iubi mama, este cel mai mare păcat; a o părăsi și chiar a te lăpăda de ea, tocmai în vremuri de primejdie, este cea mai murdară ticăloșie; a-ți ridica pumnalul asupra ei, este a te doborî mai jos de flărele selbatice.

Mama noastră a tuturor e națiunea: o vrednică mamă, care a îndurat mult de suferințe; iubitoare și bună, care și-a pus în cumpănă pentru noi toate podoabele; de neam mare, căci e odrazla gintei latine, din care și-a adus comori de însușiri — neprețuite, ce alții n'au. A fi vlăstarii ei, e mândria noastră. A o iubi și jertfi pentru ea tot, chiar și viața, e datoria noastră de oameni cinstiți.

Îată cuvântul, pentru care Românul își iubește neamul, cuvântul pentru care e dator să-l iubească și pentru care desprețuiește ori-ce momeli și nu-i pasă de câte pedeci i-s'ar pune în calea acestei iubiri.

Dragostea de neam a fost din moștrămoși chiagul vieții noastre naționale. Ea ne-a scăpat din urgiile veacurilor trecute; ea ne este și acuma steaua conducătoare pe calea vieții; tot ea are să rămână în veci farmecul, care ne domnește înina și ne robește sufletul.

Poti să fi cât de sărbătorit: departe de neamul tău, de vatra ta, deodată te trezești că ți-s'a urit de toate; tămăierea nu-ți mai face plăcere, pompa nu te mai farmecă — și afii, că împresurat de comorile tale, ești sărac, căci inima ți e goală; că în mijlocul vijeliilor sgomotoase, sufletul tău face nopăsător, — că între cei-ce te omoară cu dragostea lor, te simți atât de străn, atât de trist. În momentele acelea te apucă uritul, care te usucă ziua-noaptea și-ți deșteaptă un dor ce-ți mistue toată ființa; dorul de neamul tău, de vatra ta care te a născut și unde ai fost atât de fericit. Și dorul te mână să te scapi de tot ce ai agonisit, să lași pompă și mărire în plata Domnului: să te retrorci acasă, de unde ai plecat în lume, sărac cum ai venit, dar' cu credința să găsești acolo o comoră mult mai prețioasă, mulțumirea, care să înalzească amurgul zilelor tale și să-ți redea fericirea pe care ai pierdut-o. Căci nu este în lume fericire decât numai în stăutul neamului tău și nu-i pe pământ neam atât de vrednic ca neamul din care te tragi; limbă dulce și armonioasă, ea limba mamei tale; orăș atât de frumos ca sătuțul în care ai văzut lumina zilei și unde ai copilărit; loc sfânt, ca și căminul părintesc, căruia te închini smerit,

Această simțire are o putere supra-omenească, o putere care ne copleseste sufletul și ne subjugă mintea, o putere care ne dă sbor nădeji și curagiu voinței noastre, o putere căreia ne supunem cu fială. Puterea aceasta se numește conștiința națională.

Conștiința națională ne spune ce suntem și ce trebuie să fim; ea ne deșteaptă mândria de neamul din care ne tragem și ne arată ce avem să facem ca fi vrednici ai neamului; ea ne învață să ne iubim graiul, obiceiurile, portul și tot ce-i al nostru: să nu le dăm pe câte comori sunt în lume; ea ne dă curagiul, ba chiar ne poruncește, să ne înfășoșăm totdeauna și pretutindeni cei ce suntem, cei ce vrem să rămânem.

Istoria veacului ni e mărturie, că poporul cu conștiința națională n'are să se teamă de nimic. Poti să-l isbești cât de crud, tot n'ai să împedeci înaintarea lui; poti să-l nedreptățești cât de volnic, tot n'ai să poți opri avântul lui: căci conștiința națională e scutul care-l apără și țaria care-l scoate biruitor din toate primejdiile.

Volnicia poate să-i răpească tot, să-l facă rob, să-i stingă chiar viața; dar nu-i putere în lume, care să-i cuprindă inima și sufletul, care să-i năduse simțirea și să-i zugrume conștiința națională.

Datoria frunțașilor ori cărui neam este dară a deștepta, a înrădăcina și a desvolta conștiința națională. O muncă aceasta, la care trebuie să iee parte toți, căți țin să fie vrednici la cinstea obștească, dând cea mai bună parte a puterii lor. Și cine este acela, care s'ar retrage, când mama, când națiunea, îi cere spriginul? Nu-i datorie mai sfântă decât aceea față de sângele tău; nu-i mulțumire mai dulce, decât aceea că ți ai împlinit această datorie; și nu-i mândriei mai înaltă, decât aceea, că și tu ți-ai dat ajutorul la ridicarea neamului tău.

Această uriașă și dumnezească muncă, ce frământă neamurile, se face prin răspândirea culturii. Cultură de jos și până sus, eată temelie cea mai tare pentru a se

clădi pe ea viitorul unei națiuni. Cultură, eată ce avem să propovăduim noi neîncetat.

Cultura însă numai atunci poate să pătrundă în măduva vieții poporului, numai atunci poate să prindă acolo rădăcinii venjoase: dacă e potrivită firei lui, felului său de cugetare, trebuințelor sale și traiului său.

Ori ce încercare de a-i impune altă cultură, e numai o pierdere de timp și de parale, o siluire păgubitoare, care-ți amețește capul și în cele din urmă te alegi cu nimica; întocmai precum nu poți sămăna ori ce sămănță în ori ce pământ, căci aceasta nu încolțește sămănța, și în loc de rodul dorit — te trezești cu polomidă, știr și scăiești. . .

Prin urmare, singura cultură priincioasă pentru un popor, merită să i între în fire, singura pe care o pricepe și care poate să-l ridice, este cultura națională.

Cultură națională! Acestea sunt cele vinete ce popoarele tinere au să le scrie pe steagul cu care pornesc în marea migrație a renasterii lor culturale. Aceasta e și steagul nostru.

Să facem dar' acestui steag un loc de cinste în cercul familiei noastre; să-l atrănam de amvonul bisericii! să-l așezăm pe catedra școlare; să-l înălțăm în fruntea teatrului; fălăitul lui să însuflețească pe poeții nostri și pe toți cei ce țin în mână condeiul, penelul și dalta; să-l ducem în toate petrecerile noastre; să-l purtăm tot în sufletul nostru ori unde am merge și ori ce am face; să-l arborăm pe piscul munților, să-l vadă toți din toate părțile și să se adune sub el; pentru el să trăim și să murim; și murind, să lăsam cu limbă de moarte urmașilor nostri: să-i rămăie vecinic credincioși.

Măreșă privilegiate aceasta, văzând pe toți la lucru pentru cultura națională.

Înfășurarea satelor deodată se schimbă. Casa cea mai frumoasă e școala, o droaie de copii intră veseli, întâmpinați de învățătorii harnici. Flăcăii cetesc gazete și bătrânii ascultă. Bărbații se duc în biblioteca ambulăntă să-și ceară cărți de citit, scrise anume pentru popor. Fetele și nevetele lucrează pentru expoziție, sub conducerea unei coconite eșită din internat. Ear' acolo este o întrunire culturală; un tiner de la universitate, care își face vacanțele în sat, ține poporului prelegere din cele ce a învățat la școale.

La oraș frunțașii, ca niște frați de cruce, dau umăr la umăr și propășirea face minuni. Vorba ce-i conduce este: „Totul pentru cultura națională”. În fiecare casă cel puțin câte un ziar românesc. Îndeosebi damele spriginesc călduros literatura națională. Ear' casele toate cu câte-o bibliotecă în care găsești toate scrierile bune românești.

La ușa bisericilor este o cutie, cu inscripția: „Pentru cultura națională”, unde fiecare aruncă bucuros obolul său. În școale altă cutie, spre același scop, în care băieții și fetițele cu fericire își pun bănușii. În familii tot asemenea cutii te întâmpină; și cine ar pute refusa pe cocoana, când te pofteste să dăruiești ceva? Te duci la restaurant ori la hotelul românesc, pretutindeni găsești pe masă cutia. Burlacii, cari n'au nici casă, nici masă, dar' se întrunesc totdeauna la același birt, și-au pus și ei în mijlocul mesei o astfel de cutie, ca să aibă între deșii un altar, la care să se închine și care să le facă bucurie.

Și nu este nici o petrecere, unde șalgănice fete cu ochi seducători să nu te supună unui plăcut birt pentru cutie.

Și nu este nici o nunță, în care „jocul miresei” să nu se danseze pentru cutia culturalei naționale.

Și nu este nici un botez fără această cutie. Se și umple cu vifor; părinții, nănașii, ba și frășiorii, toți cinstesc cu plăcere...

Și astfel unii dându-și talentul, alții obolul sau brațul: tinerimea cu rîvnă călcând în urma înaintașilor obosiți, — norii vremii posomorite se risipesc și se ivește curcubeul unui viitor sînin.

La zarea lui îmi pare că vîd ridicându-se ca din povești și teatrul românesc...

Și cuprins de o negrăită fericire, ca cel ce și-a văzut visul cu ochii, cad în genuchi tremurînd și înalț spre cer glasul meu slăbit:

— Acum slobodește, Doamne, pe robul tău...

Salutându-vă cu stimă și dragoste frățască, deschid adunarea generală!

Sedința I.

După frumosul discurs al venerabilului president, primit cu furtunoase aplauze din partea publicului nencăput de sală, ședința I. se deschide la orele 10 1/2 a. m.

Di protopretor Petru Dragits salută comitetul și adunarea generală a societății în numele poporului din cercul și comuna Seliște, exprimându-și firma sa convingere, că teatrul național român se va realiza. Presidentul mulțumește pentru buna primire. Di Zaharia Boiu, care împreună cu di Dr. Corneliu Diaconovich au fost exmiși la această adunare din partea comitetului central al „Asociațiunii”, comunică salutările acesteia. Presidentul mulțumește pentru atențiunea „Asociațiunii”, care e a se considera ca mamă a celorlalte societăți culturale românești.

Ca notă pentru ședințele adunării se alege d-nii Dr. Ilie Beu și Sever Bocu.

Nefind de față secretarul societății, di S. Bocu îl substituie și dă cetire raportului general al comitetului despre mersul afacerilor societății dela ultima adunare generală încoace până în prezent.

Pentru examinarea acestui raport, precum și pentru a face eventualele propunerii necesare, se alege o comisiune de 5 membri.

Raportul cassă cetit de di Dr. I. Mihai, se predă asemenea unei comisiuni de 5.

Pentru câștigarea de membri noui se alege o comisiune tot de 5 membri.

Bar' apoi di Virgil Onișiu, vicepresident al societății, citește telegramele de felicitare sosite din mai multe părți la adresa adunării generale.

Di George Stoica citește disertația „Din junca lui Mihail Eminescu”, scrisă de Nicolau P. Petrescu.

Disertațiunea e ascultată cu viu interes, și se hotărăște să se publice în „Familia”, organul oficios al societății, și în „Anuarul” viitor.

Ne mai fiind alte obiecte la ordinea zilei, presidentul încheie I-a ședință și anunță a II-a ședință pe ziua următoare (Luni 31 Iulie) la 10 ore a. m.

Banchetul.

După vizite pe la onorașorii și reprezentanții comunei, s'a dat banchet în pavilionul elvețian, unde au participat peste 220 persoane. Menu a mulțumit pe toți. Cele mai alese fete din Seliște, toate în splendide costume, au servit la masă! Tabloul ce se oferia era admirabil. Domnișoarele acestea așa de nobile și generoase, s'au și eternizat într'un tablou fotografic.

Toastele au fost:

Di I. Vulcan pentru M. Sa Monarchul. Di Calefariu pentru președinte și comitet.

V. Onișiu, într'un entusiast cuvînt a apreciat valoarea Seliștei și a închinat pentru Selișteni. Dr. Mihai a închinat pentru delegații comitetului „Asociațiunii”. Droghici pentru oaspeți. — Z. Boiu pentru conlucrarea comună a tuturor societăților culturale. Dr. Frâncu a descris importanța faptului, că fetele din Seliște au servit la masa de banchet, și laudându-le după merit, a închinat în onoarea lor.

G. Dima a vorbit pentru aranjeri; N. Ivan pentru distincții dascălii din Seliște.

Banchetul s'a terminat la 5 1/2 ore d. am.

Dela banchet publicul a mers la expoziție, care se afla în școală și care arăta prezentul și trecutul industriei casnice a femeii române din Seliște.

Concert și teatru.

La orele 8 seara „Reuniunea română de cântări din Seliște” a dat un succes concert urmat de o reprezentație teatrală.

Spațiosul pavilion era prea mic ca să încapă atîta lume aleasă de Români; mulți au fost siliți să asculte de afară.

Mulțimea ascultătorilor era recrutată din toate unghiurile locuite de Români: din România, din Bucovina, din Banat și Ungaria.

Toți membrii Reuniunii erau îmbrăcați în pitorescul costum seliștenesc.

Corul dirijat de di învățător Iuliu Crișan a cântat cu o vioiciune românească, cu o precizie și corectitate vrednică de laudă.

La insistența publicului mai multe cântece au fost repetate.

După concert s'a reprezentat comedia „Idil la țară”, localizată de d-na Maria Baiulescu. Ca și concertul a succes și reprezentația.

După reprezentație a urmat dansul, început cu mîndre jocuri naționale. Noaptea întreagă rivalisau dansurile moderne cu jocurile naționale (și în special seliștenesti), precum fermecător se am stecau și toaletele elegante cu și mai elegantele costumuri seliștenesti. —Jocul a ținut până dimineața.

Sedința II-a

S'a ținut Luni, dela 10 1/2 ore înainte de amiază, sub același presidiu. Notarul Sever Bocu citește procesul verbal al ședinței prime, care se verifică. Vicepreședintele Virgil Onișiu dă cetire depeșelor de felicitare sosite dela încheierea ședinței I încoace.

Comisiunea emisă pentru censurarea socoților raportează prin referentul său Dr. Nicolau Vecerdea, că socotelile se află în ordine exemplară, că averea societății cu ziua de 18/30 Iulie 1899 este de 127.266 fl. 18 cr. Pe baza acestui raport și la propunerea comisiiei, comitetului și cassarului se dă absolutiu pentru gestiunea anului 1898/99, și se enunță, ca pe viitor, deodată cu subșternera socotelilor de pe anul expirat, să se prezenteze adunării generale spre pertractare și încuviințare un proiect de buget pentru anul proxim; totodată comitetul se invită, ca în decursul anului proxim să încasseze pretensiunea de 100 fl. ce o are societatea la di Dr. Nicolau Șerban acuzat și deputat dietal, încă din 1897.

Comisiunea pentru înscrierea membrilor noi referă prin referentul său Constantin Herța despre noii membri înscriși cu ocaziunea acestei adunări generale. Anume: se declară membri fondatori cu 100 fl.: Dr. Nicolau Vecerdea adv. în Sibiu; Dr. Zosim Chirtop adv. în Câmpeni; Cassa de păstrare, reuniune în Seliște; Comuna politică, Seliște; Comuna politică Gurarului și comuna politică Galeș.

Comisiunea pentru examinarea raportului Comitetului, prin raportorul său di Nicolau Ioan, constată, că activitatea comitetului și în anul expirat a fost plină de zel și de roade bune.

Raportul comitetului despre activitatea sa în anul expirat se ia spre știință și se exprimă mulțumită protocolară comitetului pentru abnegațiunea și zelul dezvoltat întru promovarea scopului societății, ear pentru perderile îndurate în anul expirat prin trecerea din viață a membrilor: Metropolitanul gr. or. rom. Miron Romanul, Toma Galetariu, Alexandru Filip și Valeriu Bologa, adunarea își exprimă condolențele prin ridicare. Adunarea invită apoi Comitetul să continue cu instituirea bărbăților de încredere în fiecare centru românesc, și să urmeze deasemenea cu lucrarea literară desfășurată cu bun succes în anul expirat; ear secretarului îi votează pentru anul viitor un pașal de cancelarie în suma de 100 fl.

Se decide apoi, ca în anul 1900 Societatea să-și țină adunarea sa generală în Arad, avînd comitetul a se înțelege în privința timpului cu inteligența din acel oraș.

În locul decedatului Valeriu Bologa, adunarea generală aclamă de cassar al Societății pe di Nicolae P. Petrescu din Brașov.

Cu acestea ordinea zilei fiind încheiată, președintele cu cuvinte emoționate mulțumește adunării pentru interesul viu dovedit și astădată față de societate; laudă căldura cu care a fost îmbrățișată societatea în Seliște și declară adunarea generală din Estan de închisă. Vorbirei presidentului îi răspunde Dr. N. Calefariu, mulțumind comitetului pentru onoarea ce a făcut comunei Seliște prin ținerea adunării aici. Astfel adunarea se termină într'un entuziasm general și cu vii aclamațiuni la adresa presidentului di Iosif Vulcan.

Conferența interparlamentară.

Din Christiania ziarele bucureștene primesc următoarele știri despre deschiderea conferinței interparlamentare:

Ni s'a făcut o primire strălucită de către o excadră compoasă din mai multe vase.

Orașul este pavozat.

Act se ține întrunirea delegațiilor.

Mîne va avé loc deschiderea conferinței și recepțiunea la președintele consiliului de ministri.

Pe de altă parte ziarul „Universul” primește din Cristiania următoarea telegramă:

Astăzi a avut loc reuniunea delegațiilor conferinței interparlamentare.

Contele Apponyi propune o adresă de felicitare către guvernele cari au fost reprezentate la conferența desarmării din Haga

Marenarto, delegatul Spaniei; Labiche, delegatul Franței și Porumbaru, delegatul României, combat redacțiunea făcută de Apponyi.

Labiche propune alegerea unei comisiuni, care să facă o nouă redacțiune a adresei.

Această propunere e admisă.

ULTIME ȘTIRI

Plecarea P. S. Sale Episcopului Popea. Mercuri, cu trenul dela 11 oare, P. S. Sa Episcopul Popea a plecat din Arad, însoțit de P. C. Sa arhimandritul Filaret Musta și de venerabilul M. Popovici, protopop al Orșovei.

La gară a fost petrecut de P. S. Sa Episcopul Goldiș, precum și de toți acei cari îl ieșiseră Luni înspre întimpinare. Despărțirea a fost foarte cordială.

Cercetarea în furtul lui Krivány e încheiată. Judele de instrucție din loc, Nyiró Géza a isprăvit acum cu ascultarea tuturor martorilor în afacerea furtului de un milion coroane al lui Krivány. Din rezultatul cercetării reese ca lucrul sigur, zic foile patriotice, că Krivány, deși n'a spus numele nici unui complice, totuși nu el singur a săvîrșit furtul din banii săracilor.

Tot ca un rezultat al cercetării rămîne și întrebarea sau mai bine bănuiala: unde să fie puși banii furați? căci la întrebarea ce i-sa pus în privința aceasta Krivány sau nu răspundea de loc, sau răspundea de tot incurcat. Se poate dar' că banii sunt ascunși de cineva, ceea-ce poate încă să iase la iveală. Pentru-ca să poată cât mai îngrabă începe pertractarea finală, tribunalul din Arad s'a adresat la ministrul-president Széll, să mai trimită încă doi experți pentru grabnica încheiere a cercetării. E probabil, zic foile magiare, ca pertractarea finală să se țină în Noiembrie sau în Decembrie anul curent, în noul palat al justiției din Arad.

Afacerea Dreyfus. Paris, 4 August. Cîteva ziare revisioniste (dreyfusiste) scriu, că generalul Mercier (fost ministru de rebel pe timpul osândirii lui Dreyfus) va face înaintea tribunalului militar din Rennes următoarea declarație: Conte de Münster (ambasadorul german la Paris) mi-a comunicat dovezile vinovăției lui Dreyfus, dar cu condițiunea, că le voi păstra taina; din vorbele lui însă am putut recunoaște, că va desminți mărturisirea mea, dacă numele lui îl voi amesteca în afacere.

„L'Intransigeant” spune, că gener. Mercier s'a exprimat înaintea unui ofițer de grad înalt, că Dreyfus va fi osândit, fie în ședința publică ori secretă. Generalul va mărturisi toate și va dovedi vinovăția lui Dreyfus.

Precum este informat „L'Eho de Paris,” călătoria ministrului de externe Delcassé la Petersburg (întreprinsă la 2 August. R. „Tr. P.”) stă în legătură cu impregiurarea, că la pertractarea procesului Dreyfus înaintea tribunalului militar din Rennes pot să fie spuse niște lucruri, care ating Rusia.

Dr. Kronawetter. Viena, 3 August. Cunoscutul șef al democraților din Viena, deputatul în Reichsrath. Dr. Kronawetter se luptă cu moartea.

BANDERIUL.

În cercurile străine din patrie despre țeranul român se vorbea ca și despre o hordă de sălbateci, și unde îl întâlnea, cea din urmă soavartă își bătea joc de el.

De când s'a pornit cetirea foilor noastre, poporul în scurtă vreme văzu că aici nu-l vorbă de lupta pentru Tandra ori Manda, ci de lupta pentru mai bună soartea poporului și cu sete începu a umbla la adunări politice. Lumea, care cunoștea numai din văzute pe Român, ori nu și-a dat silința să-l cunoască sufletul, a rămas uimită de bogăția de însuflețire și înțelegere a poporului, despre care credea că nici simțiri omenești nu are.

Am ținut să ne înfățișăm odată într'un tablou viu tinerimea, și privilegiu mai potrivit de cât instalarea unui episcop și loc mai potrivit decât Aradul nu era.

Căci aici ne urăsc mai mult, aici e cuibul fanatismului și numai aici stăm om la om în față cu ei și zi de zi. În Arad nu se croiește politica pe hârtie, ci cu pumnul. Vină aici, cine vrea să știe, că ce e războiul social.

Comitetul arangiator prescriesese și condițiunile cailor și ale călăreților: Calul să fie de 15 pumni,—suna cerculara comitetului arangiator,—să fie apoi acoperit cu cergă încinsă cu chingă, și fără șea, gătit după obicei românesc. Și obiceiul e în cele mai multe părți, că fetele gătesc caili călăreților de nuntă, cu câte mărâmi și covoare românești pot, căci e mândria fetelor ca cavalerul ei să fie frumos și să fie ales după păr.

Ear' călărețul, suna mai departe rânduiala, să aibă căciula neagră împodobită cu frunză de stejar și spic de grâu, unde sunt costume călușerești în acelea să vie cu zurgălăe cu tot, ceialalți în portul alb al comunei, tot cu căciuli.

Aceia, cari nu cunosc poporul nostru de acasă, susțineau că prin această restrângere e zădărnicit banderiu, căci de unde atâția cai zdraveni și căciuli și câte toate. Dar' știau cei cari făcuseră planul nu numai aceea ce au sătenii noștri în casele lor, ci și în grajdurile lor și zimbiau la nedumeriri, siguri de surprinderea ce o să facă lumii în ziua intrării noului episcop Iosif Goldiș în Arad.

Când apoi presidentul banderiuului R. Ciorogariu avea deja înscințați 650, se îngrozî lumea că ce o să facă acele sute de cai în tumultul zecilor de mii de oameni. „Aici se întâmplă moarte de om”, își șoptea lumea îngrijată și poliția pusă pe grijă. „Nu să fie nimic, d-le căpitan”, îl asigură dl R. Ciorogariu; „poporul nostru vine la sărbătoare și el este cel mai bun disciplinator al său.”

Cu toate acestea poliția își postă la gară, la casa orașului și la casarma de pompieri medici cu ambulanțe, ear' comitetul nostru avea trei doctori, pe domniul Dr. Demian din Arad, Dr. Vessé din Socodor și Dr. Bodea din Viena, pregătiți, cu bandage în giurul banderiuului.

Ralierea s'a întâmplat pe locul tîrgului, unde după instrucțiunile date sosia comună de comună sub conducerea unui vîtav, în șir de patru, așa că câte comune, atâtea escadroane. Vîtavii erau aproape toți fosti soldați, cari își conduceau banderiuul înaintea arangiatorilor și înștiințau cătănește: numele vîtavului, apoi comuna și numărul călăreților, cari până Duminecă erau 714. Arangiatorii de loc îi împărțiau unde se potriviau cu caili și cu portul. Nici jumătate de oară, cât îi trebuie unui regiment de cavalerie, n'a ținut, până-ce cortegiul a fost încheiat și gata de drum.

În fruntea banderiuului erau 100 ie călușeri, aleși cei mai frumoși feciori și cai din sat, și o mare vorbă, când vezi 100 de feciori de ai noștri pe ales, căi feciori ca noi nu mai are nime. În fruntea călușerilor era Luca, fiul fruntașului nostru din Arad, Mihaiu Raicu, fost sergent de husari, pe un sdravên sur, care purta în legănate pe mândrul fecor ce ședea ca crescut pe el; mergeau făloși Aradani din Pârnea.

A urmat apoi după acest fermecător grup celelalte grupe de călușeri, tot sub vîtavii lor. Peșcanii cu sdravenii lor cari și cu fercheșul vîtav; dar' îndată își fură privirea Felnecanii cu eșarpele lor roșii și caili spumegători, sub ei; când vezi apoi pe Semlăcanii, ai vră să te faci în două și să îți îngrași ochii și pe unii și pe alții, dacă nu și-ar sări bălaurii aceia de Seșinani și nu te-ar fura cu ochii până vezi un colos de armăsar sur jucând sub un june din St. Miclăușul mic, care-și desmeardă calul. Și Cherechiul, despre care cămpenii prin Cenad și Arad ar zice că ce? și ei au cai? Au arătat că au și încă ce cai și ce feciori și ce podoași de trupă știu alcătul!

Și acum se deschide la distanță de 10 pași o nouă coloană, coloana porurilor sătenești. Mai înainte Nădlacul și Cenadul cu 30 de călăreți.

La acestia ai văzut vîtavul un frumos brun și apoi n'ai mai văzut pe nimeni numai cai câte de 16—17 pumni în avânturi, de credea că joacă cadrul. Între ei cai de rasă de mare valoare. Apoi Peșcanii, de nou acum în alta grupă de port sătenești își înfrunau caili aleși. Șirul lor îl încheia un băiat abia de 14 ori 15 ani, care sta ca pironit pe un armăsar ce-și mânca zebelele să ducă copilul în lume, dar' copilul era stăpân peste el. Când eată o ceată nu mare, abia pe 15 călăreți aleși și după formă cai de alergari. Ușori ca paserile. Erau Bătmenții falnici pe rasa lor de cai.

Și Micălaca să se lase fără steag, ei cari au versat sânge pentru el? Doamne păzește! Și-au făcut anume de ocazie un steag albastru cu pântelii galbene etc. și cu inscripția să trăiască noul episcop Goldiș. Când intrară în piața de raliere 48 de călăreți în șir de patru și cu stegarii în frunte, uitară și arangerii de datoriile lor și la ei! cine sunt cu steag? Uncheașul rîzînd le răspunde: da cine poate fi, decât Micălăcenii; doar ei au merite pentru steag

Când vedd apoi Mândrulocanii efectul ce l'au produs Micălăcenii cu steagul, hop în galop și ei înainte. Și într'adevăr, ai avut ce vedd: vîtavul cu o eșarpă roșie cu inscripția Mândruloc, după el o trupă de treizeci împodobiți, și caili și călăreți, în flori de numai picioarele cailor se vedeau, ear după ei vecinii din Cicir și Sâmbătenii, la fel împodobiți! Și după ei Bodroganii.

O altă grupă a cercului Chișineu-Șiria cu Curticeni, Măcenii, Șiclămanii, Comlăușeni, F.-Vârșândanii, Șimândanii, care cu 15, care cu 40—50 avea chipul cavaleriei grele, cu cai mari și tari și cu niște feciori tot ca paltinii. Cea mai serioasă grupă, care grija de cai și-și ținea în poziție largul lor piept.

În urma lor o mică grupă de 15 călăreți, care avea un deosebit colorit, era grupă Sinitenilor. Cine vi-a gătit cai? îi întrebai, Fetele, fii răspunsul. — Iată cum. Fruntea fiecărui cal acoperită, cu ochi cu tot, de câte-o mărâmi legată pe sub barba calului, ca să stea strînsă, apoi pe grumaz și de o parte și de alta mărâmi pistrițe, călcate și slobozite în valuri, pe cal măsariu alb, lucrat pe gherghet și cu cergă, care de care mai frumoasă. Ei dădeau aspectul obiceiurilor de pe luncă cu tipurile sdravene ale luanilor.

Și iarăși Șeganii cu Găienii pe cai albi îmbrăcați în flori, arătau că Românul nici chiar în oraș nu se lapdă de obiceiurile sale românești, ci mai ales cu mândrie se poartă românește în mijlocul potopului de străini din Arad.

Bandieriuul s'a încheiat apoi cu consătenii părintelui episcop Goldiș, cu Socodorenii, cari iarăși înfățișează alt soi de originalitate și adeca: călăreții erau îmbrăcați în portul Socodorului, alb și cu cojoacele lor scurte, cusute cu flori și aruncate de umeri, pe niște sprinteni cai, înainte suri apoi roșii, dintre cari ș se călăreți, între cari erau trei nepoți de ai episcopului, pe șese suri ca scoși dintr'o găoace făceau garda trăsorei episcopoești.

Ochiul deprins a cunoscut la întâia mișcare de probă de e locul tîrgului, că aici nu se va întâmpla nici o nenorocire, căci băieții cu atâta siguranță ședea pe cai și îi dirigiau, încât s'a văzut că sunt totodată și buni călăreți.

Bandieriuul a ieșit la pădurice în defileu înaintea cortegiului de căruțe. Înaintea lor căruța căpitanului orașenesc și a dlor R. Ciorogar și Sava Raicu, trasă de doi admirabili armăsari ai proprietarului din Pesac, Mihaiu Ardeleanu.

După bandieriu a urmat căruța Dlui Truța, Petroviței și Russu Șirianu și apoi eleganta trăsura a proprietarului din Arad, Iosif Dobrău, trasă de patru cai frumoși suri cu cari ținea zelosul nostru fruntaș să aducă pe noul episcop. Dl Dr. Oncu ședea în trăsura episcopoească. După aceasta alt elegant echipagiu de patru admirabili roșii ai proprietarului nostru Mihaiu Ardelean din Pesac, care a dat șese cai pentru două căruțe și opt pentru bandieriu. În echipagiul acesta ședea părintele Mengra cu părintele protopop Vasile Beleş. După dîșii nesfîrșitul șir de căruțe.

Acest cortegiul a trecut prin mijlocul străzii mari, tescuită de oameni, începînd dela gară până la biserică, cari formau spalirul intrării.

Lumea, care aștepta cortegiul, a rămas uimită de frumuseța uniformității, toți în căciuli de miel cu spic de grâu și cu frunză de stejar pe ele, și în portul alb românesc, brunele fețe dădeau un soi de cavalerie cum lumea n'a mai văzut. Și mărîa impresia că veniau cîntînd, în schimb, cîntece românești.

Dintr'o surprindere în alta trecea publicul, care n'avea alt cuvînt, decât cuvîntul uimirei că așa ceva n'a mai văzut și nu s'a mai pomenit un bandieriu ca acesta. Șirul a ținut dela intrarea în oraș până la Crucea albă.

Tinerimea postată pe locul vechel promenișii arunca flori în căruța episcopului.

Până când episcopul și-a făcut rugăciunile, bandieriuul a înconjurat pe la seminar, piața Kelemen și pe strada Szt. István a revenit earăș pe piața Tököly unde s'a săvîrșit cel mai drăgălaș tablou. Episcopul anume din căruța a privit defileul banderiuului, iar defileul s'a făcut așa, că fie care comună a trecut în șor, cu căciulile ridicare în mîni și cu „să trăiască” pe buze, după obiceiul armatei române.

Și minunea minunilor, că în o așa mare călmăseală nu s'a întâmplat nici o nenorocire, dar absolut nimic. Un cal să se fi spălat, un om să fi căzut ori să fi atins copita calului pe cineva, Doamne ferește! Străinii veniau și admirau poporul atît de disciplinat, încât ar fi făcut cînte unu regiment de cavalerie, și ziceau că un regiment de cavalerie cu cai dresați n'ar fi putut trece printr'un atare vîrtegiu de oameni fără accident, și mai ziceau: ce frumoși fîșcăi, ce mândru tip de popor și ce pitoresc tablou face cavaleria română, ear

lumea românească, cuprinsă de mândria națională, se mira ea însăși de frumuseța ei atunci, când se prezentă în adevăratul ei tip.

E de demnitatea și mândria noastră națională, ca această primire să fie vrednică de un episcop și strălucită în fața neamurilor străine din Arad, ca să se știe, cum își prețuiește poporul biserica și pe căpetenia ei și cum știe să-și dovedească alipirea de biserica străbună, zicea comitetul arangiator în cerculara sa. Suntem mândri de poporul nostru, care înțelege ce va să zică a se arăta înaintea lumii ca și cinstitor al bisericii și iubitoriu de neamul său, prin ce și-a atras admirația neamurilor străine și a făcut ca mulți să-și schimbe părerea cea rea despre el.

Noi îi aducem mulțumita noastră, pentru-că ne-a ascultat și îi urăm să trăiască și să înflorească.

Adunările Slovacilor.

În numărul de Dumineca trecută am publicat notița privitor la opreliștea din partea autorităților, a adunării slovace, convocată pe ziua de 30 Iulie la Stard-Turá (Ó-Turá) în comitatul Nitrei; opreliștea făcută „în urma protestului mai multor cetățeni patrioți”, cari declaraseră dinainte adunarea ca „panslavă.”

Eată unele din motivele opreliștei orînduite de către oficiul fîsolgăbirului de la Vág-Ujhely:

„Anunțarea adunării nu o iau la cunoștință și ținerea adunării o interzic din oficiu, căci:

„Atât din subiectele de discutat și de aduș concluse asupra lor, precum și de pe numele vorbitorilor anunțați reiese, că la adunare se pregătește a se manifesta un curent politic, care este pe deplin menit a împărtăși printre popor sîmînța nemulțumirii (!), a atîta spiritele, eventual a dărîma o.dinea legală și a pricinui agitațiune contra ideii de stat național maghiar — mai ales în orașul Stara Tura, care comună este atît de mult expusă din punctul de vedere național

„Considerînd apoi, că despre legea naționalităților are de gînd să vorbească preotul evangelic L. Ciulic, ale cărui principii naționale—slovace adecă „panslave” în deobște cunoscute, și părerile-î exagerate îndreptate contra ideii de stat național maghiar deșteaptă temeri, că vorbirile ce s'ar rosti la adunare atît de cătră dînsul, cât și de cătră ceialalți vorbitori ar fi în stare să provoace amestec oficial, care amestec apoi ar amenința nu numai mersul regulat al adunării, dar, eventual ar putea trî adunarea la o astfel de atitudine, care ar trage după sine intervenirea cu putere armată,

„Însfîrșit avînd în vedere, că, după declarațiunea cetățenilor patrioți ai comunei mare din St. Tura, ce mi au înaintat-o, ei nu s'aprobă ținerea adunării populare... din punctul de vedere al politicii naționale maghiare... se roagă, ca adunarea să fie oprită”...

Pentru toate acestea slujbașul din Vágujhely „nu dă voie”, etc...

Și căți și cine-s aceia „cetățenii patrioți”, după poita cărora s'a călcat „legea, dreptul și dreptatea”? Cu toată presiunea nemăsurată administrativă, din cei 6000 locuitori ai orașului n'au putut strînge mai multe de căt 30 iscălituri. Și încă ce iscălituri! — zice corespondentul; notarul, scrietorul, farmacistul, matriculantul, dascălul dela Kisdodovoda, toți cei-ce sorb din ghiabul oficial, pe urmă întreagă nația recipiată... și numai 4 adevărați cetățeni — rătăciți”...

Preotul Ciulic, în numele convocatorilor s'a adresat telegrafic la ministrul president, n'a primit însă răspuns până Duminecă.

NOUȚĂȚI

Arad, 4 August n. 1899.

Barbariile dela Mocs. Devine din zi in zi tot mai vestită comuna aceasta in urma sălbăticiilor săvârșite acolo de domni fără suflet față de câțiva bieți oameni nevinovați. Acum zilele acestea o deputațiune a reprezentanței comunale s'a dus la vicișpanul comitatului Comorn, spre a-i spune din nou plângerile satului față mai ales cu notarul. Au cerut cu toată hotărârea, ca sălbatecul notar comunal Göbel să fie dat odată afară din slujbă, căci oamenii nu-l mai pot suferi acolo, unde stă și azi, fără ca să i-se clătine nici macar un fir de păr. După pusele deputațiunii, spiritele din comună stăta sunt de învrăjbite în contra notarului și a judeului, că reprezentanța nu mai poate lua nici o răspundere pentru cele ce se pot întâmpla în comună, dacă în scurtă vreme acei doi slujbași tirani nu vor fi dați afară din locurile ce le ocupă. — În absența vicișpanului, protonotariul a dat deputațiunii răspuns liniștitor.

Din administrația Măcăului Lună trecută între sulțele temnițerilor a fost condus într-o celulă din „Csillagbörtör“ din Seghedin un domn elegant, fost oficiant și mai elegant la sedria orfanală din Măcău. E vorba de Csala Ferencz, defraudantul asesor, care a purtat rolul principal în panama de la Măcău.

Excortat acum la Seghedin, Csala a fost interogată din nou din partea procurorului și a judeului de instrucție.

Acașă, în Măcău cercetarea în urma furtului decurge în chip febril, și îndată ce se constată oficios mărimea sumei defraudate, cuconul Csala va ajunge înaintea tribunalului.

Nu mai puțin interesante sunt stările de lucruri și la magistratul din Măcău. În timpul de față orașul nu-și are primar, fiindcă dumnealui (Széll György se cheamă) își caută sănătatea „sdruncinată“ pe malurile Balatonului. N'are exactor, fiindcă Bonkovic János și-a luat ultimul bun rămas de la oficiul seu neglijent. N'are nici inginer, pentru-că e dus și dînsul în altă parte.

La sedria orfanală agendele asesorilor sunt purtate de substituți, deoarece ce un asesor e suspendat din partea autorităților administrative, ear' altul e dat acum pe mîna justiției. Protocoliștii și arhivarii sunt amovați pe timp neprevăzut și în locul lor isprăvesc lucrurile mîni începătoare. Fiscal e pus sub cercetare disciplinară. — Și în complicația acestor stări de lucruri s'au ivit acum *nouve sensații*.

Foiaș maghiară de acolo are știre pozitivă, că în cursul săptămînilor trecute — un întreg dosar de *nouve decouvertes* și *accuses* s'a dus din Măcău de-a dreptul la ministerul de interne.

Noua acuză este îndreptată acum în contra unui personaj mai înalt, care stă de-asupra celor puși sub cercetare. De aceea Măcăul întreg stă curios să vadă rezultatul noului raport către ministrul; și aceasta cu atât mai ales, că din panamale Măcăului ar ajunge și acelea ce se știu deja: *Patru cercetări disciplinare, trei suspendări și o arestare* — fac doară și de almintrelea un record destul de frumos într'un singur sezon. Se vede însă că Măcăul nu-l ajung acestea. Și de ce s'ar lăsa el oare mai pe jos de vecinul seu — Arad?

Moarte la mormântul lui Petőfi Am spus în numărul ultim, că Dumineca trecută, cu prilegiul sârbărilor jubilarie unguerești la mormântul poetului maghiar Petőfi în Sighișoara, teatralistul ungar Kovács

Gyula, în decursul declamării unui vers de sârbătoare, a căzut lovit de soare, ori, după cum spuneau foile maghiare, cuprins de focul exaltațiunii în declamarea versului. Cine mai știe! Destul, că de atunci bietul Kovács s'a luptat mereu cu moartea până Mercuri seara pe la orele 8, când — după cum se telegrafează din Sighișoara, — teatralistul declamator și-a dat sufletul între dureri mari. — Reposatul a fost unul din cei mai vestiți tragediani ai teatrului maghiar.

Muncitorii aradani în România. O foaie maghiară din loc spune, că *douăzeci muncitori fauri* din fabrica de vagoane din Arad se duc în România, unde vor căpeta de lucru la o mare întreprindere de petrol de acolo — Tot e bună România și pentru neamul „patrioților“ noștri.

Mare nenorocire pe calea ferată. Lună trecută până-n ziua o mare nenorocire s'a întâmplat pe calea ferată în apropiere de orașul Klagenfurt (Carintia). Un tren accelerat, la o distanță de doi kilometri dela stația Rückersdorf, avînd să facă o cotitură repede, a deraiat atât de cumplit, că afară de mașină și de trei vagoane dela urmă, — toate celelalte au eșit din șine, ear' *trei vagoane de clasa a II-a, pline de călători, s'au prăbușit într-o adâncime de 20 metri, sdrobîndu se cu desăvîrșire*. Vaiețe groznuice și țipete înfiorătoare străbăteau prin întunec din adâncime. De sub ruinele vagoanelor au fost scoși *vr'o 20 greu răniți și doi morți, dintre cari unuia i-s'au despiciat amîndouă picioarele de cătră trup*. — Cei mai greu răniți au fost duși la Klagenfurt, ear' ceilalți la Viena. În urma catastrofei se rupseseră chiar și strmele telegrafului așa, că abia după un restimp de trei ore dela nenorocire au putut fi înștiințați să vină în ajutor un tren nou și vr'o 13 medici cu personalul dela trenuri.

Mulțumită publică Doamna vîd. Maria Valtner, născută Cosma, din Beiuș, — care și până acum de nenumerate-ori a dat dovezi despre marinositatea sa față de instituțiile bisericești noastre ort. rom., a donat capelei internatului nostru diecesan din Beiuș, un rînd de ornate preoțești în preț de 80 fl., — pentru care fapt marina mos tmî în de datorință plăcută a-i aduce și pe această cale mulțumita cea mai profundă.

Beiuș, 18 Iulie 1899.

Nicolau Diamandî, profesor-catichet gr. or. român.

Intimpinare Dintr'o scrisoare mai lungă ce dl Inv. Buștea din Socodor ne trimite spre publicare, scoatem următoarele: „In nr. 118. a. c. în rubrica: „Examene“, un domn raportor scrie și despre rezultatul examenelor din Socodor. — La calculul nu fac reflexiune, căci a clasifica dl protopresbiter ca inspector de școale e competent. Dar amintindu-se acolo, că eu am întreat din carte respective din manual, mă simt necesitat a-i spune d-lui raportor, că a greșit, deoarece ce aceea ce am ținut în mîna, n'a fost manual, ci planul de „Invățămînt“.

„Eu cred însă că și dl raportor, dela examinarea studiului religiunii încolo, nici acest plan de învățămînt nu la mai văzut în mîna mea; nici aceea nu pot presupune despre dl raportor, că la examinarea din studiul religiunii m'a bînuit că doară aș fi examinat pe vr'un elev numai aceea ce a știut, pentru-că bine a văzut, că d. e., despre Iosif, Moise, etc. etc. au vorbit mai mulți elevi, „schimbat“, cu vorbele lor proprii.—Spre mîngîierea d-lui raportor notific, că încă nimeni până aci n'a văzut în examen la mine carte sau studiu în mîna mea.—Aceasta pur și simplu a fost acum o întâmplare fiind de tot mult materialul propus.—Dl raportor, precum vîd însă, chiar ce a mai meritat a lăsa între paranteze, și anume: tributul recunoștinței față de

progresul învățătoarei Silvia Nădăban de la asiful de copii, care întru adevăr totdeauna a pus în admirare pe asistenți prin prestațiunile sale. Socodor, la 16 Iulie v. 1899. Buștea.

Luptă de șac — mortală. Se vestește din Timișoara, că un anume *Fekete András*, student în drept, jucînd o parte de șac într'o cafenea de acolo, de-odată și fără veste a scos din buzunar un revolver și l-a descărcat asupra sa, rîndu-se de moarte. Se zice că în urma unui atac de nervi a comis acest fapt îngrozitor.

Petreceri și producțiuni. Primim următoarele invitații: Invitare la concertul împreunat cu petrecere de joc ce se va aranja Duminecă în 6 August 1899 st. n. cu ocaziunea adunării generale a despărțimentului „Oravița“ al „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român“ cu concursul corului vocal din Cacova în locul destinat pentru ținerea adunării (curtea d-lui comerciant Toma Stanca Cacova) în favorul fondului „Asociațiunii“. După concert joc. Intrarea de persoană: pentru șezut locul I. 1 fl. II. 60 cr. III. 40 cr.; pentru stat 20 cr. Inceputul la 8 1/2 oare seara. Comitetul arangiator.

Invitare. Inteligența română din Pianul-Superior și giur invită cu toată onoarea la petrecerea de vară, care se va aranja Duminecă în 6 August 1899 st. n. cu ocaziunea adunării despărțimentului „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român“ în grădi a școalei, la timp nefavorabil în sala cea mare a școalei gr. or. din Pianul-Superior. Venitul e destinat pentru înființarea unei biblioteci școlare în Pianul-Superior. Pianul-Superior, 24 Iulie 1899. Comitetul arangiator Prețul intrării: de persoană 1 coroană, de familie până la 3 membri 2 coroane. Suprasolviri se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe calea ziaristică.

Invitare la petrecerea de vară ce se va ține Duminecă, în 6 August st. n. în „Poduri“ în favorul sf. bisericii gr. cat. din Cămpeni. Comitetul arangiator. Inceputul la 2 oare d. a. La cas de timp nefavorabil petrecerea se va ține în ospătărie la „Kerczo“ la 7 oare seara. Pentru beuturi și victualii se va îngriji ospetarul Kerczo, și pentru cazul când petrecerea se va ține în „Poduri“. Prețul intrării de persoană 1 fl., de familie până la 3 membri 1 fl. 50 cr. Suprasolviri se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale ziaristică. Cămpieni, Iulie 1899.

374 szám. 1899

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírre teszi, hogy az aradi kir. törvényszék 1899. évi 7587 számú végzése következtében Lázáru György, aradi ügyvéd által képviselt „Victoria“ takaréks. és hitelintézet javára Kriszta Mikulacs, Popovics János és Herbei Mikulacs ellen 270 frt. s jár. erejéig 1899. évi június hó 17-ikén fogantatosított kielégítési végrehajtás útján le és felül foglalt és 1045 frtra becsült következő ingóságok, u. m.: szin, kolna, ökrök, ökörszékér, szórórosta, lovak, lószékér, tehének és borjúk nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a n.-buttyini kir. járásbírószék 1899-ik évi V. 198/2 számú végzése folytán 270 frt. tőkekövetelés és, ennek 1899 évi április hó 23. napjáról járó 6% kamatai, 1/3% váltó díj és eddig ősz szesen 48 frt 35 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Hodoson, adósok lakásán leendő eszközzésére 1899. évi augusztus hó 8. napjának dél utáni 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjelgyezéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107 és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságok kat mások is le és felül foglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt N.-Buttyin 1899. évi július hó 26 napján.

Klausner. kir. bírósági végrehajtó.

Contra durerii de cap

CEL MAI BUN MEDICAMENT

este

CAPTOLIN-ul

Se poate căpeta în toate apotecele și drogăriile.

Depositul principal pentru Ungaria-sudică se află la

VOJTEK și WEISZ

in Arad.

ECONOMIE.

Grâne.

2 August.

	Arad:	B-Pesta:
Grâu vechiu fl.	7.80—8.20 fl.	8.90—9.20
„ nou „	7.40—7.80 „	
„ Oct. „	— — „	8.49—8.60
Cucuruz Aug.	4.45—4.65 „	4.69—4.79
„ vechiu		4.60—5.25
Orz vechiu	5.60—5.80 „	5.70—7.—
„ nou „	4.40—4.60 „	5.55—5.57
Săcară Iul.	5.80—6.— „	6.90—7.15
„ pe Oct. „	7.50—7.70 „	6.74—6.75
Ovăs Iul.	4.60—4.70 „	5.85—6.00
„ Oct. „	— — „	5.47—5.48

Cursul pieții din Arad.

Din 2 Iulie n. 1899.

Hărtie-monetă română	Cump. fl.	9-47	vînd	9.51
Lire turcești				
Imperiall (15 R. aur)		18.90		19.—
Ruble rusești 100 h		126.—		127.—
Galbeni		5.58		5.68
Napoleon-d'or		9.48		9.55
100 Marco germane		58.50		58.95
Livre sterling		11.90		12.50

Spirit:

29 Iulie.

Spirit rafinat; cu toptanu	55.50
„ „ cu micu	56.50
„ brut cu toptanu	54.50
„ „ cu mic	55.50

Porei:

(Piața Steinbruch)

19 Iulie.

Ungare; greutate:	bătrane	320—380 kg.	40—42.	or. p. kg.
tirere	320—390	„	44—44.5	„ „
„	250—390	„	44—45	„ „
„	până 250	„	45—46	„ „
mijlocie	240—260	„	47.5—48	„ „
Române	—	„	—	„ „
Sârbesti	—	„	44.—46	„ „

Pei lucrate:

prima Einsatz-Tersen	10—13 Kl fl.	188.—142
„	14—20 „	143.—148
„ Zweisatz	20—22 „	138.—135
„ Dreisatz	22—24 „	140.—142
„	25—26 „	143.—145
„	26—30 „	145.—146
„ de bivoli	28—32 „	142.—144

Editor: Aurel Popovici-Barciann.

Redactor responsabil Ioan Rusanu Sirlane

Banca generală de asigurare mutuală.

„TRANSILVANIA“

(88) 95—

ÎN SIBIU.

asigurează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. în contra primejdiei de foc și de exploziuni; clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobile ș. a.;

2. pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri în cazul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Deslușiri se dau, și oferte de asigurări se primesc din comitatele: Arad, Bichiș, Bihor, Ciănad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal

Agentura principală din Arad.

Strada (Széchenyi Nr. 1. casa dlui avocat Dr. Virgil Bogdan etagiul II) precum și prin agenturile ceruiale și speciale.

Telefon 135

Telefon 135

I. GELLER

Prăvălie pentru obiecte de aur argint și bijuterie

ARAD Andrassy-tér Nr. 14.

351 3—5

În PALATUL HERMANN

Mare magazin în obiecte de aur argint și juvaericeale

Ceasornice din cel mai fin aur și argint.

Prețuri solide, marfă bună și serviciu prompt.

Să spriginim industria din patrie!

Deschidere de prăvălie

FABRICA „INSOTIRII CĂLTUNARILOR DIN ARAD“

aduce la cunoștința On. public, că cu începere din 1 August anul curent își deschide

Prăvălia sa

în palatul „MINORIȚILOR“ din ARAD, strada Bisericii,

prin ceea-ce onoratul public nu va mai fi expus să cumpere cu bani scumpi fabricațiuni slabe din străinătate, ci va pute să-și procure cu prețuri ieftine încălțăminte indigene de calitate excelentă și fason elegant.

Prețul ghetelor gata:

Ghete pentru bărbați, cu gumilastic	dela fl	2.80	în sus
„ pentru excursiuni din pele americană „ „	5.—	în sus	
„ de lack (pentru bărbați)	4.—	în sus	
„ pentru dame, cu gumilastic	2.50	în sus	
„ regatta	2.20	în sus	
„ „ din piele colorată de căprioară „ „	2.50	în sus	
„ de lack (pentru dame)	3.—	în sus	
„ pentru băieți	2.50	în sus	
„ pentru fete	2.—	în sus	
„ pentru copii	1.50	în sus	

Asortiment bogat de papuci pluș, pentru dame.

Comandă după măsură se primesc deja și se execută prompt.

Ne rugăm pentru spriginul binevoitor al On. public, pentru ca să putem valora această nisuiță a noastră și ca în acest chip să fie ajutați micii industriași ai orașului nostru.

Cu toată stima:

356 3—4

Direcțiunea însoțirii.

Salon de friserie român Mihail Miloș

în piața Tököly alături cu seminarul rom.

Recomand Onoratului public român salonul meu de friserie, ras, tuns, etc. Serviciu prompt și de o absolută curățenie.

Rog pe Onor. public român din loc și giur a mă încuraja, ca pe un începătoriu, cu vizitele sale. Abonamente încă primesc cu luna sau cu carta de abonament.

Prețuri foarte moderate.

Cu stimă

Mihail Miloș

339 2—2

friseur.

Imprumuturi ieftine pe amortisație

Recomand în atenția on. proprietari de pământ și proprietari de case în Arad-centru, că prin mijlocirea mea pot obține până la cele mai mari sume și pe lângă condițiuni foarte favorabile

imprumuturi ieftine amortisaționale cu amortisație de 15—50 ani.

Nu comput înainte nici un fel de remunerație, convertesc datorii vechi, de asemenea la dorință anticipez de la mine cheltuelile de intabulare.

Provocându-mă la faptul, că de mai mulți ani la foarte numeroși inși i-am împlinit spre cea mai mare mulțumire a lor trebuințele de imprumuturi, rog cu toată stima pe on. domni proprietari de pământ și proprietari de case, ca în propriul lor interes cu deplină încredere să se adreseze mie cu afacerile lor de imprumuturi.

Imprumuturile sunt pe camete de 4% $4\frac{1}{2}\%$ și 5% pe lângă amortisare corespunzătoare din capital

Institut de împrumut pe imobile și moșii 220 39—56

Szücs F. Vilmos

ARAD, Fő-ut Nr. 5, vis-à-vis cu moara Széchenyi.

ANUNT.

Subscrisa îmi iau voia a anunța On. public, că tocmai acum mi-am deschis

atelierul meu de modă: de croitorie și de cusut

a tot felul de haine pentru dame

în piața Tököly, Nr. 7 ușa 14 în etagiul I.

Atelierul meu este arangiat în chipul cel mai modern, și primesc comande și din provincie prin postă, pe cari le execut cu eleganță și pe lângă prețuri moderate.

Rugându-mă de spriginul și de încrederea On. public, sunt Arad, Iulie 1899

358 3—12

Cu deosebită stimă:

Lucreția Vucu.

„CONCORDIA“

Societate comercială pe acții,

Sibiu.

336 11—10

pune în vânzare

garantat curat, cu prețul de

40 cr. litrul!!

Se potrivește admirabil cu ape minerale!